

Štvrtok 13. marca 2014

P7_TA(2014)0239

Úloha a činnosti trojky so zreteľom na krajiny eurozóny zapojené do programu

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. marca 2014 o preskúmaní úloh a činností trojky (ECB, Komisia a MMF) s ohľadom na krajiny eurozóny zapojené do programu (2013/2277(INI))

(2017/C 378/21)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 7, článok 136 v spojení s článkom 121 a článok 174,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 3,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia ⁽¹⁾,
- so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho mechanizmu pre stabilitu (EMS),
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. júna 2010 o EÚ 2020 ⁽²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. októbra 2013 o európskom semestri pre koordináciu hospodárskych politík: plnenie priorít na rok 2013 ⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. júla 2013 o prioritách Európskeho parlamentu v súvislosti s pracovným programom Komisie na rok 2014 ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. júna 2013 o posilnení európskej demokracie v budúcej HMÚ ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. novembra 2012 s odporúčaniami pre Komisiu k správe predsedu Európskej rady, predsedu Európskej komisie, prezidenta Európskej centrálnej banky a predsedu Eurosкупiny s názvom Smerom ku skutočnej hospodárskej a menovej únii ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. júla 2011 o finančnej, hospodárskej a sociálnej kríze: odporúčania týkajúce sa opatrení a iniciatív, ktoré treba prijať ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2010 o finančnej, hospodárskej a sociálnej kríze: odporúčania týkajúce sa opatrení a iniciatív, ktoré treba prijať (správa v polovici obdobia) ⁽⁸⁾,
- so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci a stanoviská Výboru pre kontrolu rozpočtu a Výboru pre ústavné veci (A7-0149/2014),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 236 E, 12.8.2011, s. 57.

⁽³⁾ Prijaté texty: P7_TA(2013)0447.

⁽⁴⁾ Prijaté texty: P7_TA(2013)0332.

⁽⁵⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0269.

⁽⁶⁾ Prijaté texty: P7_TA(2012)0430.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 33 E, 5.2.2013, s. 140.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 70 E, 8.3.2012, s. 19.

Štvrtok 13. marca 2014

- A. keďže trojka tvorená Európskou komisiou, Európskou centrálnou bankou (ECB) a Medzinárodným menovým fondom (MMF), ktorá vznikla na základe rozhodnutia hláv štátov a predsedov vlád krajín eurozóny z 25. marca 2010 na účely vytvorenia spoločného programu a poskytovania podmienených bilaterálnych úverov Grécku, čím tiež stavia na odporúčaní Rady ECOFIN, a pôsobí už aj v Portugalsku, Írsku a na Cypre; keďže existuje významné zapojenie ministrov financií eurozóny do rozhodovania o podrobnostiach bilaterálnych úverov;
- B. keďže trojka a jej úloha bola vymedzená v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 a je uvedená v zmluve o EMS;
- C. keďže Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku vo veci Pringle v. Írsko (C-370/12) potvrdil, že Komisia a ECB môžu byť poverené úlohami, ktoré im boli zverené Zmluvou o založení EMS;
- D. keďže v rámci trojky je Komisia pôsobiaca ako zástupca Euroskupiny poverená rokovaniami o podmienkach finančnej pomoci pre členské štáty eurozóny „v spolupráci s ECB“ a „kedykoľvek je to možné, spoločne s MMF“, finančná pomoc sa ďalej označuje ako „pomoc EÚ – MMF“, avšak Rada je politicky zodpovedná za schvaľovanie programu makroekonomických úprav; keďže každý člen trojky sledoval vlastné postupy;
- E. keďže trojka k dnešnému dňu predstavovala základnú štruktúru pri rokovaní medzi oficiálnymi veriteľmi a vládami prijímajúcich krajín, ako aj pri revízii vykonávania programov ekonomických úprav; keďže pokiaľ ide o Európu, v prípade Európskeho mechanizmu finančnej stability (EFSM), a napokon prostredníctvom stáleho Európskeho mechanizmu pre stabilitu (EMS), tie podporujú konečné rozhodnutia týkajúce sa finančnej pomoci a podmienok, ktoré prijala Euroskupina, ktorá preto nesie politickú zodpovednosť za programy;
- F. keďže bola prijatá rozsiahla politická dohoda o predchádzaní neriadenému bankrotu členských štátov v EÚ, a najmä v eurozóne, s cieľom zabrániť hospodárskemu a sociálnemu chaosu, v dôsledku čoho by bolo nemožné vyplácať dôchodky a platy štátnym úradníkom, ako aj extrémne silnému vplyvu na hospodárstvo, bankový systém a sociálne zabezpečenie, okrem toho, že štáty sú dlhodobo úplne odrezané od kapitálových trhov;
- G. keďže trojka je spolu s dotknutým členským štátom zodpovedná aj za prípravu formálnych rozhodnutí Euroskupiny;
- H. keďže niektorým členským štátom, ktoré nepatria do eurozóny, sa už poskytla alebo sa poskytuje pomoc EÚ podľa článku 143 ZFEÚ, ktorú EÚ zabezpečuje v spolupráci s MMF;
- I. keďže EÚ a jej členské štáty vytvorili niekoľko ad hoc mechanizmov na účely poskytovania finančnej pomoci krajinám eurozóny, najskôr prostredníctvom bilaterálnych úverov, ktoré pochádzali aj z niektorých krajín mimo eurozóny, potom prostredníctvom dočasných núdzových fondov, najmä prostredníctvom ENFS a Európskeho mechanizmu finančnej stability (EFSM), vytvoreného pre členské štáty v núdzi, a napokon prostredníctvom EMS, ktorým sa mali nahradiť všetky ostatné mechanizmy;
- J. keďže Súdny dvor, odkazujúc na článok 13 ods. 3 Zmluvy o založení EMS, nedávno potvrdil (vo veci Pringle), že povinnosťou Komisie je z dôvodu jej účasti v Zmluve o založení EMS „podporovať všeobecný záujem Únie“ a „zabezpečovať zlučiteľnosť memoránd o porozumení, ktoré uzatvára EMS, s právom Európskej únie“;
- K. keďže Súdny dvor vo veci Pringle tiež rozhodol, že EMS je v súlade s ZFEÚ, čím otvoril dvere novej integrácii tohto mechanizmu do *acquis communautaire* v rámci súčasných hraníc zmlúv;
- L. keďže memorandum o porozumení predstavuje dohodu medzi dotknutým členským štátom a trojkou, ktorá je výsledkom rokovaní a členský štát sa ňou zaväzuje vykonať výmenu za poskytnutú pomoc isté opatrenia; keďže Komisia podpisuje memorandum o porozumení v mene ministrov financií eurozóny; keďže však nie je verejne známe, ako rokovania medzi trojkou a príslušným členským štátom v praxi prebiehali, a navyše, neexistuje dostatok transparentnosti, pokiaľ ide o to, do akej miery sú členské štáty, ktoré žiadajú o pomoc, schopné ovplyvniť výsledok rokovaní; keďže v Zmluve o založení EMS sa stanovuje, že členský štát, ktorý žiada o poskytnutie pomoci z EMS, by mal v rámci možnosti predložiť žiadosť o pomoc aj MMF;

Štvrtok 13. marca 2014

- M. keďže celkový objem balíkov finančnej pomoci v rámci štyroch programov je rekordný, podobne ako trvanie, štruktúra a kontext týchto programov, čo vedie k nežiaducej situácii, kde pomoc temer výhradne nahradila štandardné financovanie, ktoré poskytujú trhy; v dôsledku čoho sa bankový sektor chráni pred stratami presunom veľkej časti verejného dlhu krajiny zapojenej do programu zo súvahy súkromného sektora do súvahy verejného sektora;
- N. keďže Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci Pringler uviedol, že zákaz ustanovený v článku 125 ZFEÚ zaručuje, že členské štáty sa pri zadlžovaní budú riadiť trhovou logikou, pretože táto logika ich bude nútiť k zachovaniu rozpočtovej disciplíny, a že dodržiavanie takejto disciplíny prispieva na úrovni Únie k realizácii vyššieho cieľa, konkrétne k udržiavaniu finančnej stability menovej únie; keďže však článok 125 ZFEÚ nezakazuje, aby jeden alebo viacero členských štátov poskytlo finančnú pomoc členskému štátu, ktorý naďalej zodpovedá za svoje vlastné záväzky voči svojim veriteľom, pokiaľ podmienky, s ktorými je takáto pomoc spojená, môžu tento štát motivovať k tomu, aby vykonával zdravú rozpočtovú politiku;
- O. keďže finančná kríza viedla k hospodárskej a sociálnej kríze; keďže táto hospodárska situácia a aktuálny vývoj v niektorých členských štátoch má vážny a doposiaľ nepredpokladaný negatívny vplyv na kvantitu a kvalitu pracovných miest, prístup k úverom, na výšku príjmov, normy sociálnej ochrany, bezpečnosti a zdravia a v dôsledku toho sú hospodárske a sociálne ťažkosti nepochybne; keďže negatívne dôsledky mohli byť bez finančnej pomoci EÚ – MMF podstatne horšie a keďže zásah na európskej úrovni pomohol zabrániť tomu, aby sa situácia ešte zhoršila;
- P. keďže v článku 151 Zmluvy o fungovaní EÚ sa stanovuje, že opatrenia prijaté EÚ a jej členskými štátmi musia byť v súlade so základnými sociálnymi právami stanovenými v Európskej sociálnej charte z roku 1961 a 1989 v Charte základných práv pracovníkov Spoločenstva s cieľom zlepšiť, okrem iného, sociálny dialóg;
- Q. keďže v článku 152 ZFEÚ sa stanovuje, že „Únia uznáva a podporuje úlohu sociálnych partnerov na svojej úrovni, pričom zohľadňuje rozmanitosť vnútroštátnych systémov uľahčuje dialóg medzi sociálnymi partnermi a rešpektuje pritom ich autonómiu“;
- R. keďže v niektorých členských štátoch rastú náklady na služby pre používateľov služieb, čo znamená, že mnohí ľudia už nie sú schopní dovoliť si primeranú úroveň služieb na uspokojenie svojich základných potrieb vrátane prístupu k životne dôležitej liečbe;
- S. keďže Pracovná skupina pre Grécko bola zriadená na účely posilnenia kapacity gréckej verejnej správy v súvislosti s návrhom, vykonávaním a presadzovaním štrukturálnych reforiem na zlepšenie konkurencieschopnosti a fungovania hospodárstva a správy a na vytvorenie podmienok udržateľnej obnovy a vzniku pracovných miest, ako aj na urýchlenie čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ v Grécku a na využitie kritických zdrojov na financovanie investícií;
- T. keďže Parlament vo svojom uznesení z 20. novembra 2012 žiadal vysoké štandardy demokratickej zodpovednosti na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie, ktoré sa majú vzťahovať na inštitúcie EÚ, ktoré sú členmi trojky; keďže takáto zodpovednosť je rozhodujúca pre dôveryhodnosť programov pomoci a vyžaduje si najmä užšie zapojenie národných parlamentov a tiež je potrebné, aby boli štáty EÚ, ktoré sú členmi trojky, mohli byť vypočítané v Európskom parlamente na základe jasného mandátu ešte pred tým, ako sa ujmú svojich povinností, a že budú podliehať pravidelnému podávaniu správ a demokratickej kontrole zo strany Parlamentu;
- U. keďže zámerom programov v krátkodobom horizonte bolo v prvom rade predísť neriadenému bankrotu a zamedziť špekulácie v súvislosti s verejným dlhom; keďže strednodobým cieľom bolo zaistiť, aby sa požičané finančné prostriedky vrátili, čím by sa predišlo výraznej finančnej strate, ktorú by museli niesť daňoví poplatníci v krajinách poskytujúcich pomoc a záruku financovania; keďže si to tiež vyžaduje, aby sa programom dosiahol udržateľný rast a účinné zníženie zadlženosti v strednodobom aj dlhodobom horizonte; keďže tieto programy neboli vhodné na komplexnú nápravu makroekonomických nerovnováh, ktoré sa v niektorých prípadoch hromadili celé desaťročia;

Štvrtok 13. marca 2014

Hospodárska situácia na začiatku krízy v krajinách zapojených do programu

1. domnieva sa, že konkrétne spúšťače krízy boli v každom zo štyroch členských štátov rozdielne, hoci ako spoločný znak možno pozorovať rýchly nárast prílevu kapitálu a hromadenie makroekonomických nerovnováh v celej EÚ počas rokov predchádzajúcich kríze; poukazuje na to, že nadmerný verejný a súkromný dlh, ktorý vystúpil na úroveň, ktorá sa stala neudržateľnou, a prehnaná reakcia finančných trhov v spojení so špekuláciami a stratou konkurencieschopnosti zohrávali kľúčovú úlohu, pričom sa ničomu z uvedeného nedalo zabrániť pomocou existujúceho rámca EÚ pre správu hospodárskych záležitostí; ďalej poznamenáva, že krízy štátneho dlhu boli vo všetkých prípadoch pevne prepojené so svetovou finančnou krízou spôsobenou laxnou reguláciou a nevhodným správaním finančného odvetvia;
2. poznamenáva, že verejné financie v Európe boli už pred krízou v zlom stave a že od 70. rokov minulého storočia sa miera verejného dlhu členských štátov postupne šplhala nahor pod vplyvom rôznych hospodárskych poklesov, ktorými Európa prechádzala; poznamenáva, že náklady plánov na obnovu, klesajúce daňové príjmy a vysoké výdavky na sociálne zabezpečenie zapríčinili nárast deficitu verejných financií a pomeru verejného dlhu k HDP vo všetkých členských štátoch, aj keď nie v rovnakom rozsahu v rámci Únie;
3. pripomína trojuholníkovú schému vzájomne prepojených citlivých oblastí, keď nevyvážená fiškálna politika niektorých členských štátov prehĺbila deficit verejných financií existujúce ešte pred krízou a keď finančná kríza významne prispela k výraznému zvýšeniu týchto deficitov, v dôsledku čoho nastalo v niektorých členských štátoch napätie na trhoch so štátnymi dlhopismi;
4. poukazuje na to, že nedávna finančná, hospodárska a banková kríza je najväčšou od druhej svetovej vojny; uznáva, že bez opatrení prijatých na európskej úrovni by kríza mala ešte vážnejšie následky; v tejto súvislosti konštatuje, že bývalý prezident ECB Jean-Claude Trichet vyjadril na verejnom vypočutí svoju obavu, že bez rýchlych a účinných opatrení by kríza verejných dlhov mohla vyvolať krízu rozsahu Veľkej hospodárskej krízy z roku 1929;
5. konštatuje, že pred začatím programu pomoci EÚ – MMF na jar 2010 existovalo dvojité riziko, ktoré sa týkalo „platobnej neschopnosti“ a „neudržateľnosti“ verejných financií v Grécku v dôsledku nepretržite klesajúcej konkurencieschopnosti gréckeho hospodárstva a dlhodobého fiškálneho vykoľajenia vyplývajúceho z neefektívneho výberu daní z príjmu právnických osôb, pričom v roku 2009 dosiahol schodok verejných financií 15,7 % HDP v porovnaní s – 6,5 % v roku 2007 a pomer dlhu k HDP neustále narastal od roku 2003, keď predstavoval 97,4 %, v roku 2007 dosiahol 107,4 %, v roku 2009 už 129,7 % a v roku 2012 156,9 %; zastáva názor, že problematická situácia v Grécku bola spôsobená aj podvodmi so štatistikami v rokoch predchádzajúcich zriadeniu programu; víta rozhodné kroky gréckej vlády naliehavo a účinne riešiť tieto problémy, a to aj prostredníctvom zriadenia nezávislého štatistického úradu Grécka v marci 2010; poznamenáva, že postupné odhaľovanie podvodov so štatistikami v Grécku malo dosah na potrebu prispôsobiť multiplikátory, odhady a navrhované opatrenia; pripomína, že Eurostat (štatistický úrad Európskej únie) je na naliehanie Európskeho parlamentu v súčasnosti vybavený právomocami a prostriedkami, ktoré poskytujú solídny základ pre spoľahlivé a objektívne štatistiky;
6. konštatuje, že Grécko postihla recesia v štvrtom kvartáli 2008; poznamenáva, že táto krajina prekonala šesť kvartálov negatívnej miery rastu HDP, čo v siedmom kvartáli viedlo k aktivovaniu programu pomoci; konštatuje, že existuje úzka súvislosť medzi vplyvom finančnej krízy a nárastom verejného dlhu na strane jednej, a medzi nárastom verejného dlhu a hospodárskym poklesom na strane druhej, keď sa verejný dlh zvýšil z 254,7 miliardy EUR na konci tretieho kvartálu 2008 na 314,1 miliardy EUR na konci druhého kvartálu 2010;
7. poznamenáva, že v následnosti na žiadosť gréckej vlády o finančnú pomoc v apríli 2010 začali trhy prehodnocovať ekonomické fundamenty a platobnú schopnosť ostatných členských štátov eurozóny, pričom napätie v súvislosti s portugalskými štátnymi dlhopismi rýchlo vyhnalo náklady Portugalska na refinancovanie na neudržateľnú mieru;
8. poznamenáva, že hospodárske údaje, ktoré na začiatku použila vláda počas rokovaní, sa museli zrevidovať;

Štvrtok 13. marca 2014

9. poznamenáva, že pred začatím programu pomoci EÚ – MMF trpelo portugalské hospodárstvo už niekoľko rokov na nízky rast HDP a produktivity, ako aj na masívny prílev kapitálu, a že tieto faktory v kombinácii s urýchlením výdavkov, najmä diskrečných výdavkov, ktoré boli sústavne vyššie ako rast HDP, a s vplyvom globálnej finančnej krízy viedli k výraznému fiškálnemu deficitu a vysokej úrovni zadlženia verejného a súkromného sektora, k čomu sa pridal vplyv gréckej krízy, v dôsledku čoho dosiahli náklady Portugalska na refinancovanie na kapitálových trhoch neudržateľné úrovne a v skutočnosti sa verejný sektor ocitol odrezaný od prístupu k týmto trhom; zdôrazňuje, že v roku 2010, čiže predtým, než 7. apríla 2011 Portugalsko požiadalo o finančnú pomoc, sa miera rastu v Portugalsku znížila na 1,9 %, fiškálny deficit dosiahol 9,8 % (2010), úroveň zadlženia 94 % (2010) a deficit bežného účtu 10,6 % HDP, pričom miera nezamestnanosti sa pohybovala na úrovni 12 %; v tejto súvislosti poznamenáva, že celkové makroekonomické fundamenty sa veľmi rýchlo zhoršili z pomerne dobrej úrovne v roku 2007 pred krízou, kedy miera rastu v Portugalsku dosiahla 2,4 %, fiškálny deficit 3,1 %, úroveň zadlženia 62,7 % a deficit bežného účtu 10,2 % DPH, pričom miera nezamestnanosti sa pohybovala na 8,1 %, na úroveň hlboké a rozsiahlej recesie;

10. konštatuje, že pred programom pomoci EÚ – MMF írské hospodárstvo práve prekonalo bankovú a hospodársku krízu nebyvalých rozmerov, ktorá vznikla z veľkej časti ako dôsledok vystavenia írkeho finančného sektora americkej „hypotekárnej kríze“, nezodpovedného riskovania írskych bánk a rozšíreného využívania cenných papierov krytých aktívami, ktoré po paušálnej záruke a následnej záchrane mali taký účinok, že sa verejný sektor ocitol odrezaný od prístupu ku kapitálovým trhom, čo spôsobilo v roku 2009 pokles írkeho HDP o 6,4 % (1,1 % v roku 2010) oproti pozitívnej miere rastu 5 % HDP v roku 2007, nárast nezamestnanosti zo 4,7 % v roku 2007 vystúpil na 13,9 % v roku 2010 a verejná platobná bilancia zaznamenala v roku 2010 deficit 30,6 % v dôsledku podpory, ktorú írská vláda poskytla bankovému sektoru, v porovnaní s prebytkom vo výške 0,2 % v roku 2007; poznamenáva, že kríza v bankovom sektore bola čiastočne výsledkom nevhodnej regulácie, veľmi nízkych daňových sadzieb a nadmerne veľkého bankového sektora; uznáva, že súkromné straty írskych bánk boli financované z írkeho rozpočtu, aby sa zabránilo kolapsu írkeho bankového sektora a tiež minimalizovalo riziko šírenia škodlivých vplyvov po celej eurozóne, a že írská vláda v reakcii na svoju bankovú krízu konala v širšom záujme Únie; ďalej poznamenáva, že v desaťročí, ktoré predchádzalo programu pomoci, prekonalo írské hospodárstvo predĺžené obdobie negatívnych reálnych úrokových sadzieb;

11. poukazuje na neexistenciu fiškálnej nerovnováhy pred krízou v Írsku a na extrémne nízku úroveň verejného dlhu; zároveň zdôrazňuje širšiu mieru flexibility trhu práce pred vypuknutím krízy; poznamenáva, že trojka pôvodne žiadala zníženie miezd; upozorňuje na neudržateľný bankový model a daňový systém, ktorý v nadmernej miere závisel od príjmov z daní za bývanie a od bubliny v cenách aktív, a preto po spľasnutí bubliny štát prišiel o príjem;

12. poznamenáva, že bankový sektor dostal od daňových poplatníkov finančnú injekciu vo výške približne 40 % HDP v čase, keď odpis dlhu nebol k dispozícii, čo rozprúdilo značnú diskusiu v rámci trojky;

13. žiada o plné vykonávanie záväzku z júna 2012, ktorý prijali čelní predstavitelia EÚ s cieľom prelomiť začarovaný kruh medzi bankami a štátmi a lepšie preskúmať situáciu írkeho finančného sektora spôsobom, ktorý výrazne zníži výraznú záťaž bankového dlhu Írska;

14. poznamenáva, že pokiaľ ide o zapojenie verejného sektora v Grécku, reťazové následky pre bankový systém Cypru, ktoré sa už aj tak nachádzalo na pokraji zrútenia bankového modelu, neboli v dostatočnej miere posúdené, a takisto navrhuje, aby sa opätovne chránili aktíva týkajúce sa niektorých väčších členských štátov;

15. poznamenáva, že v máji 2011 stratil Cyprus prístup na medzinárodné trhy vzhľadom na výrazné zhoršenie stavu verejných financií, ako aj veľké vystavenie cyperského bankového sektora gréckemu hospodárstvu a reštrukturalizáciu verejného dlhu v Grécku, čo viedlo na Cypre k ťažkým stratám; pripomína, že na začiatku programu pomoci EÚ – MMF v roku 2013 už zaznievali vážne obavy zo systémovej nestability cyperského hospodárstva, okrem iného v dôsledku jeho zadlženého a riskujúceho bankového sektora a jeho vystavenia značne zadlženým spoločnostiam s miestnou majetkovou účasťou, dlhovej krízy v Grécku, zníženia hodnoty cyperských štátnych dlhopisov medzinárodnými ratingovými agentúrami, neschopnosti náhrady verejných výdavkov z medzinárodných trhov a neochoty cyperských verejných orgánov

Štvrtok 13. marca 2014

reštrukturalizovať problémový finančný sektor, ktoré sa namiesto toho rozhodli pre obrovské injekcie kapitálu z Ruska; pripomína tiež, že situácia sa skomplikovala v dôsledku prílišného spoliehania sa na úspory pochádzajúce od ruských občanov a žiadosti o poskytnutie pôžičky od ruských orgánov; ďalej poznamenáva, že v roku 2007 pomer cyperského verejného dlhu k DPH predstavoval 58,8 % a v roku 2012 vzrástol na 86,6 %, pričom v roku 2007 vládol všeobecný verejný prebytok 3,5 % HDP, ktorý sa však do roku 2012 zmenil na deficit vo výške – 6,4 %;

Finančná pomoc EÚ – MMF, obsah memoránd o porozumení a vykonávané politiky

16. poznamenáva, že Grécko podalo pôvodnú žiadosť o finančnú pomoc 23. apríla 2010 a že dohoda medzi gréckymi orgánmi na jednej strane a EÚ s MMF na strane druhej bola prijatá 2. mája 2010 vo forme príslušných memoránd o porozumení, ktoré obsahovali politiku podmienenosti pre finančnú pomoc EÚ – MMF; ďalej konštatuje, že po piatich revíziách a nedostatočnej úspešnosti prvého programu bolo potrebné prijať v marci 2012 druhý program, ktorý bol odvtedy trikrát revidovaný; poznamenáva, že MMF nevzal účinne do úvahy námietky jednej tretiny členov jeho správnej rady v súvislosti s rozdelením prospechu a záťaže vyplývajúcim z prvého gréckeho programu;

17. poznamenáva, že prvá dohoda z mája 2010 nemohla obsahovať ustanovenia o reštrukturalizácii gréckeho dlhu napriek tomu, že ju navrhol MMF, ktorý by bol v súlade so svojim zvyčajným postupom skôr uprednostnil včasnú reštrukturalizáciu dlhu; pripomína neochotu ECB zväziť akúkoľvek formu reštrukturalizáciu dlhu v roku 2010 a v roku 2011 s argumentom, že by sa kríza mohla rozšíriť do ostatných členských štátov, ako aj skutočnosť, že sa ECB odmietla zapojiť do reštrukturalizácie dohodnutej vo februári 2012; konštatuje, že centrálna banka Grécka v novembri 2010 prispela k zosilneniu zmätku na trhu tým, že verejne varovala investorov, že operácie likvidity ECB sa už v prípade gréckeho verejného dlhu nemôžu považovať za samozrejmosť; ďalej konštatuje, že sa členské štáty zaviazali k tomu, že si ich banky udržia svoje vystavenie gréckym trhom s dlhopismi, čo neboli schopné dodržať;

18. poznamenáva, že Portugalsko podalo pôvodnú žiadosť o finančnú pomoc 7. apríla 2011 a že dohoda medzi portugalskými orgánmi na jednej strane a EÚ s MMF na strane druhej bola prijatá 17. mája 2011 vo forme príslušných memoránd o porozumení, ktoré obsahovali politiku podmienenosti pre finančnú pomoc EÚ – MMF; ďalej poznamenáva, že portugalský program sa vzhľadom na nesplniteľné počiatočné ciele odvtedy pravidelne prehodnocuje s cieľom prispôbiť jeho ciele, čo viedlo k úspešnej desiatej správe o programe ekonomických úprav pre Portugalsko, pričom sú priaznivé vyhliadky, že sa program čoskoro skončí;

19. pripomína bilaterálny tlak, ktorý údajne vyvíjala ECB na írské orgány pred pôvodnou dohodou medzi írskymi orgánmi a EÚ a MMF, ktorá bola prijatá 7. decembra 2010 a 16. decembra 2010 vo forme príslušných memoránd o porozumení, ktoré obsahovali politiku podmienenosti pre pomoc EÚ – MMF; poznamenáva, že program bol z veľkej časti založený na národnom pláne obnovy na roky 2011 – 2014 prijatom írskou vládou a zverejnenom 24. novembra 2010; ďalej konštatuje, že írsky program sa odvtedy pravidelne revidoval, výsledkom čoho je dvanásť a konečná správa z 9. decembra 2013 a že írsky program bol ukončený 15. decembra 2013;

20. poznamenáva, že Európska rada sa 29. júna 2012 rozhodla, že povolí EMS možnosť priamej rekapitalizácie bank na základe riadneho rozhodnutia a za podmienky, že sa zriadi účinný jednotný mechanizmus dohľadu; ďalej poznamenáva, že Eurokupina definovala 20. júna 2013 operačný rámec nástroja priamej rekapitalizácie, ktorý bude podliehať podmienkam;

21. konštatuje, že zvažovanie odpisu dlhu sa v priebehu času vyvinulo; v prípade Írska v roku 2010 nemali írské orgány k dispozícii možnosť odpísania dlhu voči hlavným držiteľom dlhopisov, zatiaľ čo v roku 2013 na Cypre sa odpisovanie záväzkov poistených vkladateľov navrhol ako politické opatrenie, čo prehĺbilo rozdiel medzi nástrojmi použitými na zmiernenie bankovej krízy a krízy štátneho dlhu;

22. poznamenáva, že pôvodnú žiadosť o finančnú pomoc predložil Cyprus 25. júna 2012, ale v dôsledku rozdielnych pozícií, pokiaľ ide o podmienenosť, ako aj odmietnutia pôvodného návrhu programu, ktorý zahŕňal odpis záväzkov poistených vkladateľov, cyperským parlamentom 19. marca 2013, pretože bol v rozpore s európskym právom, keďže predpokladal zrážky malých vkladov menších ako 100 000 EUR, sa konečná dohoda o programe pomoci EÚ – MMF posunula na 24. apríl 2013 (EÚ), resp. 15. máj 2013 (MMF) a cyperská poslanecká snemovňa napokon schválila dohodu 30. apríla 2013; konštatuje, že jednotliví členovia trojky predložili v prípade Cypru pôvodne konkurenčné návrhy, a poukazuje na to, že neexistuje dostatočné vysvetlenie, prečo Európska komisia a ministri financií EÚ podpísali začlenenie

Štvrtok 13. marca 2014

poistených vkladateľov; ďalej vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že cyperské orgány poukázali na problémy pri snahe presvedčiť v priebehu rokovacieho procesu zástupcov trojky o svojich obavách, ako aj skutočnosť, že cyperská vláda bol údajne prinútená prijať nástroj odpisu dlhu vo vzťahu k bankovým vkladom vzhľadom na výnimočne vysokú mieru súkromného dlhu k HDP; poukazuje na to, že hoci centrálna banka Cypru a ministerský výbor boli výrazne zapojené do rokovaní a tvorby programu finančnej pomoci a napokon aj guvernér centrálnej banky Cypru spolu s ministrom financií podpísali memorandum o porozumení, treba poznamenať, že na akékoľvek ďalšie podrobnejšie rokovanie o aspektoch memoranda o porozumení bol extrémne krátky čas;

23. berie na vedomie závažné vedľajšie účinky využívania nástroja odpisovania záväzkov, medzi ktoré patrí zavedenie kontrol kapitálu; zdôrazňuje, že cyperská reálna ekonomika naďalej čelí veľkým výzvam, pretože sprisňovanie úverových línií sa prenáša na výrobné odvetvia hospodárstva;

24. pripomína, že MMF je globálna inštitúcia, ktorej úlohou je poskytovať podmienenú finančnú pomoc štátom s problémami platobnej bilancie; poukazuje na skutočnosť, že všetky členské štáty sú členmi MMF, a preto majú právo požiadať ho v spolupráci s inštitúciami EÚ o pomoc so zreteľom na posúdenie záujmov EÚ a dotknutého členského štátu; konštatuje, že vzhľadom na rozsah tejto krízy by na riešenie problémov krajín, ktoré potrebujú finančnú pomoc, nestačilo spoliehať sa iba na finančné prostriedky MMF;

25. poznamenáva, že MMF jasne poukázal na riziká gréckeho programu, najmä pokiaľ ide o udržateľnosť dlhu; konštatuje, že okrem toho, že MMF prijal skutočnosť, že programy pripravuje a vyjednáva trojka, rozhodol sa taktiež v rámci svojej politiky výnimočného prístupu zmeniť kritérium udržateľnosti dlhu, aby umožnil poskytnutie úveru Grécku, Írsku a Portugalsku,

26. upozorňuje na obavy vyjadrené v súvislosti s dohľadom ECB nad núdzovou pomocou pri zvyšovaní likvidity (ELA); nazdáva sa, že ECB nevyužíva pojem platobnej schopnosti dostatočne transparentne a predvídateľne;

27. konštatuje nepripravenosť EÚ a medzinárodných inštitúcií na krízu štátneho dlhu veľkých rozmerov, ako aj jej rozličné príčiny a dôsledky v rámci eurozóny, ktoré okrem iného vyústili do toho, čo je najväčšou finančnou krízou od roku 1929; vyjadruje poľutovanie nad absenciou použiteľného právneho základu, pomocou ktorého by sa dalo čeliť kríze takejto povahy; uznáva úsilie vynaložené na rýchlu a rezolútnu odpoveď, ale vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že Rada sústavne odmieta vypracovať dlhodobý, komplexný a systémový prístup; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že štrukturálne fondy EÚ a ďalšie politiky EÚ zamerané na dlhodobú hospodársku konvergenciu v rámci Európskej únie neboli účinne použité;

28. poukazuje na to, že miera spolufinancovania štrukturálnych fondov EÚ bola v prípade niektorých členských štátov, ktoré boli najviac postihnuté krízou a ktoré získali finančnú pomoc v rámci programu makroekonomických úprav, zvýšená až na 95 %; zdôrazňuje, že miestne a vnútroštátne orgány správy treba posilniť, aby mohli držať krok s vykonávaním právnych predpisov a programov EÚ, a tak urýchliť čerpanie štrukturálnych fondov;

29. napriek vyššie uvedenému uznáva, že obrovská výzva, ktorej trojka čelila po vypuknutí krízy, bola výnimočná ako dôsledok, okrem iného, zlého stavu verejných financií, potreby štrukturálnych reforiem v niektorých členských štátoch, nedostatočnej regulácie finančných služieb na európskej a vnútroštátnej úrovni, výrazných makroekonomických nerovnováh nahromadených počas mnohých rokov a skutočnosti, že väčšina tradičných makroekonomických nástrojov nebola v dôsledku obmedzení menovej únie a nedokončeného stavu eurozóny k dispozícii; navyše poznamenáva značný časový tlak vyplývajúci čiastočne zo skutočnosti, že žiadosti o finančnú pomoc boli vo všeobecnosti podávané v čase, keď boli krajiny blízko bankrotu a už stratili prístup na trhy, pričom sa museli odstrániť právne prekážky, strach z rozpadu eurozóny bol citeľný, vládla zjavná potreba dosiahnuť politickú dohodu a prijať rozhodnutia týkajúce sa reforiem, svetová ekonomika bola na vážnom poklese a množstvo krajín, ktoré mali prispieť k finančnej pomoci, zaznamenalo alarmujúci nárast svojho vlastného dlhu vo verejnom a súkromnom sektore;

30. odsudzuje nedostatočnú transparentnosť pri rokovaníach o memorande o porozumení; konštatuje, že treba posúdiť, či boli národným parlamentom a Európskemu parlamentu jasným spôsobom poskytnuté formálne dokumenty, či ich národné parlamenty a Európsky parlament včas zohľadnili a či boli riadne prerokované so sociálnymi partnermi; ďalej berie na vedomie možný negatívny dosah takýchto praktík, medzi ktoré patrí uchovávanie informácií za zatvorenými dverami, na občianske práva, na stabilitu politickej situácie v dotknutých krajinách a na dôveru občanov v demokraciu a európsky projekt;

Štvrtok 13. marca 2014

31. poznamenáva, že odporúčania obsiahnuté v memorandách o porozumení sú v rozpore s politikou modernizácie navrhutej v lisabonskej stratégii a stratégii Európa 2020; ďalej konštatuje skutočnosť, že na členské štáty, ktoré uzavreli memorandá o porozumení, sa nevzťahujú všetky postupy predkladania správ v rámci európskeho semestra vrátane podávania správ v rámci cieľa boja proti chudobe a cieľa sociálneho začlenenia, pričom nedostali špecifické odporúčania, okrem vykonávania svojich memorand o porozumení; pripomína, že memorandá o porozumení treba prispôsobiť tak, aby zohľadňovali postupy a inštitúcie v oblasti tvorby miezd a národné programy reforiem dotknutých členských štátov v súvislosti so stratégiou Únie na podporu rastu a zamestnanosti, ako sa ustanovuje v nariadení (EÚ) č. 472/2013 (článok 7 ods. 1); naliehavo žiada, aby sa tak spravilo, pokiaľ sa tak ešte nestalo; zdôrazňuje však, že to čiastočne možno vysvetliť, ak nie úplne odôvodniť, skutočnosťou, že programy sa museli vykonávať pri značnom časovom tlaku v komplikovanom politickom, ekonomickom a finančnom prostredí;

32. vyjadruje poľutovanie nad tým, že programy pre Grécko, Írsko a Portugalsko zahŕňajú niekoľko podrobných predpisov týkajúcich sa reformy systému zdravotníctva a zníženia výdavkov; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že programy nie sú viazané Chartou základných práv Európskej únie či ustanoveniami zmlúv, najmä článkom 168 ods. 7 ZFEÚ;

33. zdôrazňuje, že ministri financií EÚ schválili makroekonomické programy úprav;

Súčasná hospodárska a sociálna situácia

34. uznáva, že vykonané opatrenia viedli v krátkodobom horizonte k nerovnomernému rozdeleniu príjmov; poznamenáva, že v daných štyroch krajinách došlo k nadpriemernému nárastu týchto rozdielov; poznamenáva, že mieru chudoby zdvíhajú škrtky v sociálnych dávkach a službách a rastúca nezamestnanosť vyplývajúca z opatrení obsiahnutých v programoch zameraných na riešenie makroekonomickej situácie, ako aj znižovanie miezd;

35. poukazuje na neprijateľnú úroveň nezamestnanosti, dlhodobej nezamestnanosti a konkrétne nezamestnanosti mladých ľudí v štyroch členských štátoch, ktorých sa týkajú programy pomoci; zdôrazňuje, že vysoká miera nezamestnanosti mladých ľudí ohrozuje príležitosti na budúci hospodársky rozvoj, ako to dokazuje prílev mladých migrantov z južnej Európy, ako aj z Írska, z čoho vzniká hrozba úniku mozgov; pripomína, že vzdelávanie, odborná príprava a silná vedecká a technologická základňa sa systematicky považovali za kľúčové oblasti pre vyrovnanie štrukturálnych rozdielov týchto ekonomík; preto víta najnovšie iniciatívy na úrovni EÚ, ktoré sa týkajú vzdelávania a zamestnanosti mladých ľudí, programu Erasmus+, iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a systému záruk pre mladých EÚ vo výške 6 miliárd EUR, ale vyzýva na ešte silnejší dôraz na politické a ekonomické hľadisko pri riešení týchto otázok; zdôrazňuje, že právomoci v oblasti zamestnanosti majú prevažne členské štáty; preto povzbudzuje členské štáty k tomu, aby ďalej modernizovali svoje vnútroštátne systémy vzdelávania a aby sa zapojili do riešenia problému nezamestnanosti mladých ľudí;

36. víta skončenie programu v Írsku, kde trojka ukončila svoje poslanie a krajina mohla 7. januára 2014 úspešne získať prístup na trhy s dlhopismi, ako aj očakávané ukončenie programu v Portugalsku; uznáva fiškálnu úpravu v Grécku, ktorá nemá obdobu, avšak vyjadruje poľutovanie nad nerovnomernými výsledkami v Grécku aj napriek vykonaniu bezprecedentných reforiem; uznáva veľmi náročné úsilie požadované od jednotlivcov, rodín, podnikov a ostatných inštitúcií občianskej spoločnosti krajín zapojených do programov úprav; berie na vedomie prvé náznaky čiastočného zlepšenia hospodárstva v niektorých krajinách zapojených do programu; poukazuje však na to, že neustále vysoká miera nezamestnanosti brzdí oživenie hospodárstva a že na vnútroštátnej úrovni i na úrovni EÚ je potrebné vyvíjať sústavné a ambiciózne úsilie;

Trojka: ekonomická dimenzia a teoretický základ a vplyv rozhodnutí

37. zdôrazňuje, že na vytvorenie spoľahlivých a účinných programov úprav sú potrebné primerané ekonomické modely zamerané na konkrétnu krajinu, ako aj na celú eurozónu, ktoré sú založené na obozretných predpokladoch, nezávislých údajoch, účasti zainteresovaných strán, transparentnosti, pričom uznáva, že ekonomické predpovede zvyčajne zahŕňajú istý stupeň neistoty a nepredvídateľnosti; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že náležité štatistiky a informácie neboli vždy k dispozícii;

Štvrtok 13. marca 2014

38. víta skutočnosť, že finančnou pomocou sa v krátkodobom horizonte docielilo zabrániť neriadenému bankrotu na základe verejného dlhu, ktorý by mal mimoriadne nepriaznivé hospodárske a sociálne dôsledky, ktoré mohli byť podľa všetkého ešte horšie než tie v súčasnosti, ako aj účinky presahovania nepredstaviteľných rozmerov do ďalších krajín, a ktorý mohol viesť k nútenému vystúpeniu krajín z eurozóny; konštatuje však, že v dlhodobom horizonte záruka tohto zabránenia neexistuje; zároveň konštatuje, že finančná pomoc a program úprav v Grécku nezabránili ani riadenému bankrotu, ani rozšíreniu krízy do ďalších členských štátov a že dôvera v trh sa obnovila a rástla a štátny dlh sa začal znižovať až vtedy, keď ECB nahradila opatrenia, ktoré už boli prijaté v auguste 2012 v rámci programu priamych menových transakcií; vyjadruje poľutovanie nad hospodárskym a sociálnym poklesom, ktorý sa stal zreteľný po vykonaní fiškálnych a makroekonomických úprav; konštatuje, že hospodárske a sociálne dôsledky by boli bez finančnej a technickej pomoci EÚ – MMF ešte horšie;

39. pripomína, že trojka od začiatku uverejňovala komplexné dokumenty o diagnóze, stratégii na prekonanie mimoriadnych problémov, súbor politických opatrení vypracovaných spolu s dotknutými národnými vládami a ekonomické prognózy, pričom sa všetko pravidelne aktualizuje; poznamenáva, že tieto dokumenty nedovolili verejnosti vytvoriť si ucelený prehľad o rokovaní, a teda že nepredstavujú dostatočný prostriedok určenia zodpovednosti;

40. vyjadruje poľutovanie nad občas optimistickými predpokladmi trojky, najmä pokiaľ ide o rast a nezamestnanosť, ktoré vyplývajú okrem iného z nedostatočného uznania cezhraničného presahovania (ako ho uznala Komisia vo svojej správe o fiškálnej konsolidácii a presahov do periférie a jadra eurozóny), politickému odmietaniu zmien v niektorých členských štátoch a z hospodárskeho a sociálneho dosahu úprav; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že to ovplyvnilo aj analýzu, ktorú vykonala trojka k vzájomnému pôsobeniu medzi fiškálnou konsolidáciou a rastom; konštatuje, že v dôsledku toho sa v stanovenom časovom rámci nemohli splniť fiškálne ciele;

41. na základe vypočutia chápe, že medzi dĺžkou programu úprav a pomocou dostupnou prostredníctvom cielených fondov, ako je ESM, existuje striktné prepojenie, čo znamená, že dlhšie obdobie úprav by nevyhnutne znamenalo vyčlenenie väčšieho množstva prostriedkov, ktoré musia prísť z ostatných krajín eurozóny a MMF, čo nebolo považované za politicky možné vzhľadom na veľmi vysoké sumy, ktoré už boli vyčlenené; poukazuje na to, že dĺžka programov úprav a období úhrad je výrazne dlhšia ako v bežných programoch finančnej pomoci MMF;

42. víta redukciu štrukturálnych deficitov vo všetkých krajinách zapojených do programu od začatia ich príslušných programov pomoci; vyjadruje poľutovanie nad tým, že zatiaľ nevedli k zníženiu pomeru verejného dlhu k HDP; poznamenáva, že pomer verejného dlhu k HDP namiesto toho prudko vzrástol vo všetkých krajinách zapojených do programu, keďže prijatie podmienených úverov prirodzene vedie k zvýšeniu verejného dlhu a vykonávaná politika má v krátkodobom výhlade recesívny vplyv; je presvedčený, že presný odhad fiškálnych multiplikátorov má kľúčový význam pre úspešnú fiškálnu úpravu z hľadiska znižovania pomeru dlhu k HDP; poznamenáva, že z hľadiska dlhodobej stability je tiež potrebné dosiahnuť pokrok v oblasti udržateľnejších úrovní súkromného dlhu; uznáva, že spravidla trvá niekoľko rokov, kým štrukturálne reformy výrazne prispievajú k zvýšeniu výstupu a zamestnanosti;

43. domnieva sa, že fiškálne multiplikátory možno s istotou posúdiť len ťažko; v tejto súvislosti pripomína, že MMF vo svojich prognózach rastu pred októbrom 2012 pripustil podhodnotenie fiškálnych multiplikátorov; konštatuje, že toto obdobie zahŕňa závery všetkých pôvodných memoránd o porozumení, ktoré boli skúmané v tejto správe, okrem jedného; pripomína, že Európska Komisia v novembri 2012 konštatovala, že prognózy neboli chybné v dôsledku podhodnotenia fiškálnych multiplikátorov; zdôrazňuje však, že Komisia vo svojej odpovedi na dotazník uviedla, že „fiškálne multiplikátory majú tendenciu byť v súčasnej situácii väčšie než v bežných časoch“; chápe, že fiškálne multiplikátory sú čiastočne endogénne a v meniacich sa makroekonomických podmienkach sa vyvíjajú; zdôrazňuje, zdôrazňuje, že toto vyjadrenie verejnej nezhody medzi Európskou komisiou a MMF týkajúce sa veľkosti fiškálneho multiplikátora sa ďalej neanalyzovalo na základe spoločnej pozície trojky;

44. poukazuje na to, že cieľom, ktorý chce MMF dosiahnuť pri svojich opatreniach pomoci v rámci trojky, je interná devalvácia, a to i prostredníctvom znižovania miezd a dôchodkov, Komisia však tento cieľ nikdy výslovne neschválila; konštatuje, že Komisia vo všetkých štyroch krajinách zapojených do programu, v ktorých prebieha preskúmanie, zdôrazňuje skôr cieľ fiškálnej konsolidácie; uznáva tieto rozdiely v prioritách medzi MMF a Komisiou a berie na vedomie predbežný nesúlad medzi cieľmi týchto dvoch inštitúcií; poznamenáva, že bolo všeobecne rozhodnuté, že sa bude využívať spojenie oboch nástrojov, ako aj štrukturálnych reforiem spolu s inými opatreniami, ktoré tento prístup doplnia;

Štvrtok 13. marca 2014

poznamenáva, že spojenie fiškálnej konsolidácie a reštriktívnej mzdovej politiky potlačilo dopyt verejného i súkromného sektora; poznamenáva, že cieľu reformy priemyselnej základne a inštitucionálnych štruktúr v krajinách zapojených do programu, ktorého výsledkom je väčšia udržateľnosť a efektivita, sa venovalo menej pozornosti ako vyššie uvedeným cieľom;

45. domnieva sa, že sa venuje príliš málo pozornosti zmierneniu negatívneho hospodárskeho a sociálneho vplyvu stratégií úprav v krajinách zapojených do programu; pripomína pôvod krízy; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v rámci riadenia krízy jednotný prístup pre všetkých príliš často plne nezohľadnil vyváženú hospodársku a sociálnu vplyvu stanovených politických opatrení;

46. zdôrazňuje, že uznanie zodpovednosti na vnútroštátnej úrovni má rozhodujúci význam a že nevykonávanie dohodnutých opatrení má dôsledky, pokiaľ ide o očakávané výsledky, vrátane dodatočných ťažkostí, ktoré bude musieť dotknutá krajina znášať ešte dlhší čas; berie na vedomie skúsenosť MMF, že zodpovednosť danej krajiny by sa mala považovať za jediný najdôležitejší faktor pre úspech akéhokoľvek programu finančnej pomoci; zdôrazňuje však, že prebratie zodpovednosti na vnútroštátnej úrovni nie je možné dosiahnuť bez riadnej demokratickej legitimity a zodpovednosti na vnútroštátnej úrovni a úrovni EÚ; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uznávanie národných parlamentov o rozpočte a zákony na vykonávanie programov hospodárskych úprav sú nevyhnutné na zabezpečenie zodpovednosti a transparentnosti na vnútroštátnej úrovni;

47. zdôrazňuje, že posilnenie rodovej rovnosti je dôležitým kľúčom k vybudovaniu silného hospodárstva a že tento faktor by sa v hospodárskych analýzach alebo odporúčaniach nemal nikdy prehliadať;

Trojka: inštitucionálna dimenzia a demokratická legitimita

48. konštatuje, že vzhľadom na meniaci sa charakter reakcie EÚ na krízu, nejasnú úlohu ECB v trojke a nepriehľadný charakter rozhodovacieho procesu trojky, sa mandát trojky vníma ako nejasný a s nedostatkom transparentnosti a demokratického dohľadu;

49. poukazuje však na to, že prijatie nariadenia(EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 predstavuje prvý – hoci nie dostatočný – krok v kodifikácii postupov dohľadu, ktoré sa majú zaviesť v eurozóne pre krajiny, ktoré prekonávajú finančné ťažkosti, a že týmto nariadením sa udeľuje trojke mandát; okrem iného víta: ustanovenia týkajúce sa hodnotenia udržateľnosti štátneho dlhu; transparentnejšie postupy na prijatie programov makroekonomických úprav vrátane potreby zahrnúť negatívnych vedľajších účinkov presahovania, ako aj makroekonomických a finančných šokov a práva na kontrolu zverené Európskemu parlamentu; ustanovenia týkajúce sa zapojenia sociálnych partnerov; požiadavky na výslovné zohľadnenie vnútroštátnych postupov a inštitúcií na tvorbu miezd; potrebu zabezpečiť účinné prostriedky pre základnú politiku, ako sú vzdelávanie a zdravotná starostlivosť; a výnimky z príslušných požiadaviek Paktu stability a rastu, udelené členským štátom v rámci pomoci;

50. berie na vedomie vyhlásenie predsedu Euroskupiny, že Euroskupina udeľuje Komisii mandát, aby rokovala v jej mene o detailoch podmienok súvisiacich s touto pomocou so zreteľom na názory členských štátov týkajúce sa kľúčových prvkov podmienok a vzhľadom na ich vlastné finančné problémy aj na rozsah finančnej pomoci; poznamenáva, že vyššie uvedený postup, na základe ktorého Euroskupina udeľuje mandát Komisii, nie je v právnych predpisoch EÚ konkrétne uvedený, pretože Euroskupina nie je oficiálnou inštitúciou Európskej únie; zdôrazňuje, že napriek tomu, že Komisia vystupovala v mene členských štátov, konečnú politickú zodpovednosť za návrh a schválenie programov makroekonomických úprav nesú ministri financií EÚ a ich vlády; vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom demokratickej legitimity na úrovni EÚ a zodpovednosti Euroskupiny pri preberaní výkonných právomocí na úrovni EÚ;

51. poukazuje na to, že záchranné mechanizmy a trojka boli zriadené ad hoc, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že na zriadenie trojky nebol k dispozícii žiaden vhodný právny základ v primárnych právnych predpisoch Únie, čo viedlo k zriadeniu medzivládnych mechanizmov v podobe ENFS a prípadne EMS; žiada, aby akékoľvek budúce riešenie vychádzalo z primárneho práva Únie; uznáva, že to môže viesť k potrebe zmeniť zmluvu;

52. je znepokojený tým, že bývalý predseda Euroskupiny pred Európskym parlamentom pripustil, že Euroskupina schválila odporúčania trojky bez toho, aby zohľadnila ich osobitné politické dôsledky; zdôrazňuje, že v takomto prípade to ministrov financií eurozóny nezabavuje ich politickej zodpovednosti za programy makroekonomickej úpravy a memorandá o porozumení; zdôrazňuje, že takéto vyhlásenie vrhá znepokojujúce svetlo na nejasný rozsah „technického poradenstva“

Štvrtok 13. marca 2014

a úlohy „agentúry Euroskupiny“, ktoré boli prenesené na Komisiu a ECB v rámci návrhu, vykonávania a posudzovania programov pomoci; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad nedostatočným a zodpovedným mandátom, ktorý Rada a Euroskupina poskytli Komisii;

53. spochybňuje dvojitú úlohu Komisie v rámci trojky ako zástupkyne členských štátov aj inštitúcie EÚ; konštatuje, že v rámci Komisie dochádza k možnému stretu záujmov medzi jej úlohou v trojke a jej zodpovednosťou ako strážkyne zmlúv a *acquis communautaire*, najmä v oblastiach politiky, akými sú hospodárska súťaž a politika štátnej pomoci a sociálnej súdržnosti, a pokiaľ ide o mzdovú a sociálnu politiku členských štátov, čo je oblasť, v ktorej nemá Komisia žiadnu právomoc, ako aj o dodržiavanie Charty základných práv Európskej únie; poukazuje na to, že táto situácia je v rozpore s bežnou úlohou Komisie, ktorou je konať ako nezávislý hlavný ochranca záujmov EÚ a zabezpečovať presadzovanie pravidiel EÚ v rámci limitov vytýčených zmluvami;

54. rovnako upozorňuje na možný stret záujmov medzi súčasnou úlohou ECB ako „odborného poradcu“ v trojke a jej pozíciou veriteľa štyroch členských štátov, ako aj jej mandátu v zmysle zmluvy, keďže jej vlastné opatrenia sú podmienené rozhodnutiami, ktorých súčasťou je ona sama; víta však jej prínos pri riešení krízy, ale žiada, aby sa dôkladne preskúmali možné stretы záujmov ECB, najmä pokiaľ ide o rozhodujúcu politiku v oblasti likvidity; poznamenáva, že ECB disponovala aj napriek kríze kľúčovými informáciami o zdraví odvetvia bankovníctva a finančnej stability vo všeobecnosti, a že so zreteľom na to následne vyvíjala na rozhodujúcich činiteľov politický tlak, minimálne v prípade reštrukturalizácie gréckeho dlhu, keď ECB trvala na tom, aby boli centrá analýzy falšovania vyňaté z vládnych dlhopisov, ktoré mala v držbe, v prípade cyperských operácií ELA a nezahrnutia hlavných írskych držiteľov dlhopisov do odpisovania záväzkov; vyzýva ECB, aby uverejnila list z 19. novembra 2010, ktorý Jean-Claude Trichet adresoval vtedajšiemu írskemu ministrovi financií, ako to žiadal európsky ombudsman;

55. upozorňuje na nedostatočné vymedzenie úlohy ECB, keďže v Zmluve o založení EMS a v nariadení (EÚ) č. 472/2013 sa stanovuje, že Komisia by mala konať „v spolupráci s ECB“, čím sa úloha ECB redukuje na poskytovanie odborného poradenstva; konštatuje, že Euroskupina žiadala, aby sa ECB zapojila ako poskytovateľ odborných znalostí, a tak dopĺňala stanoviská ostatných partnerov v trojke, a že Súdny dvor vydal sa vo veci Pringle uzniesol, že úlohy pridelené ECB v rámci Zmluvy o založení EMS sú v súlade s rozličnými úlohami, ktorými ZFEÚ a štatút ESCB (a ECB) poverujú ECB, pokiaľ je trvalo splnený určitý počet podmienok; poukazuje na zodpovednosť Euroskupiny za umožnenie ECB konať v rámci trojky, ale pripomína, že ZFEÚ obmedzuje mandát ECB na oblasti menovej politiky a finančnej stability a že zapojenie ECB do rozhodovacieho procesu týkajúceho sa rozpočtových, fiškálnych a štrukturálnych politík sa v zmluvách neustanovuje; pripomína, že v článku 127 ZFEÚ sa ustanovuje, že bez toho, aby bola dotknutá cenová stabilita, ESCB podporuje všeobecné hospodárske politiky v Únii so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie, ako sú vymedzené v článku 3 ZEÚ.

56. poukazuje na všeobecne slabú demokratickú zodpovednosť trojky na vnútroštátnej úrovni v krajinách zapojených do programu; konštatuje však, že táto demokratická zodpovednosť sa v jednotlivých krajinách líši v závislosti od vôle štátu a schopnosti účinnej kontroly národných parlamentov, ako sa to preukázalo v prípade zamietnutia pôvodného memoranda o porozumení v cyperskom parlamente; poznamenáva však, že keď boli konzultované národné parlamenty, museli sa rozhodovať medzi prípadným bankrotom v dôsledku svojho dlhu alebo prijatím memoranda o porozumení dohodnutých medzi trojkou a vnútroštátnymi orgánmi; poukazuje na to, že národný parlament v Portugalsku memorandum o porozumení neratifikoval; so znepokojením poznamenáva, že trojka sa skladá z troch nezávislých inštitúcií s nerovnomerným rozdelením vzájomnej zodpovednosti, s odlišnými mandátmi, štruktúrami rokovania a rozhodovania s rozličnými mierami zodpovednosti, čo viedlo k nedostatku primeranej kontroly a demokratickej zodpovednosti trojky ako celku;

57. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že z dôvodu svojho štatútu MMF nemôže oficiálne predstúpiť pred národný alebo Európsky parlament, ani sa na ne oficiálne obrátiť s písomnou správou; poznamenáva, že riadiaca štruktúra MMF znáša zodpovednosť voči 188 členským krajinám prostredníctvom rady MMF; zdôrazňuje, že zapojenie MMF ako krajnej možnosti veriteľa poskytujúceho až jednu tretinu financovania stavia túto inštitúciu do menšinovej pozície;

Štvrtok 13. marca 2014

58. poznamenáva, že po prípravných prácach trojky Euroskupina a MMF prijímajú oficiálne rozhodnutia, a to jednotlivo a v súlade s ich príslušnými právnymi postaveniami a úlohami, a tak zase prevezmú politickú zodpovednosť za činnosť trojky; ďalej konštatuje, že EMS je teraz pridelená zásadná úloha organizácie zodpovednej za rozhodovanie o finančnej pomoci, ktorá sa udeľuje členským štátom eurozóny, čím zaraďuje národné vlády eurozóny vrátane vlád priamo dotknutých štátov do jadra akéhokoľvek prijatého rozhodnutia;

59. poznamenáva, že demokratická legitimita trojky na vnútroštátnej úrovni vyplýva z politickej povinnosti Euroskupiny a členov Rady ECOFIN voči svojim národným parlamentom; vyjadruje poľutovanie nad tým, že trojka nemá z dôvodu svojej štruktúry dostatočné prostriedky demokratickej legitimacy na úrovni EÚ;

60. vyjadruje poľutovanie nad tým, že inštitúcie EÚ sa zobrazujú ako obetný baránok, čo má negatívny vplyv na makroekonomickú úpravu členských štátov, pričom politickú zodpovednosť za trojku a jej operácie nesú ministri financií členských štátov; zdôrazňuje, že to môže mať za následok vyššiu mieru euroskepticizmu, aj keď príslušná zodpovednosť spočíva na vnútroštátnej, a nie na európskej úrovni;

61. vyzýva Euroskupinu, Radu a Európsku radu, aby za činnosť trojky niesli plnú zodpovednosť;

62. poukazuje na to, že EMS je medzivládny orgánom, ktorý nie je súčasťou právnej štruktúry Európskej únie, a viaže sa naň pravidlo jednomyselného rozhodovania v riadnom postupe; nazdáva sa, že z tohto dôvodu sa požaduje duch vzájomného záväzku a solidarity; konštatuje, že Zmluvou o založení ESM sa zaviedla zásada podmienenosti úverov v podobe programu makroekonomických úprav; poukazuje na to, že Zmluva o založení EMS ďalej nevymedzuje obsah podmienenosti či programov úprav, čím sa vytvára väčší priestor na samostatné rozhodovanie o odporúčaní takejto podmienenosti;

63. očakáva, že vnútroštátne audítorské inštitúcie naplno prevezmú svoje právne povinnosti týkajúce sa potvrdzovania zákonnosti a pravidelnosti finančných transakcií a účinnosti dozorných a kontrolných systémov; žiada najvyššie kontrolné úrady, aby v tejto súvislosti posilnili svoju spoluprácu, najmä výmenou osvedčených postupov;

Návrhy a odporúčania

64. víta ochotu Komisie, ECB, predsedu Euroskupiny, MMF, národných vlád a centrálnych bánk Cypru, Írska, Grécka a Portugalska, ako aj sociálnych partnerov a zástupcov občianskej spoločnosti spolupracovať a podieľať sa na Parlamentom uskutočňovanom hodnotení úlohy a operácií trojky, a to aj prostredníctvom zodpovedania podrobného dotazníka a/alebo účasti na formálnych a neformálnych vypočutiach;

65. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Európska rada dostatočne nezohľadnila návrhy, ktoré obsahuje jeho uznesenie zo 6. júla 2011 o finančnej, hospodárskej a sociálnej kríze; zdôrazňuje, že ich zavedenie do praxe by podporilo hospodárske a sociálne zbližovanie hospodárskej a menovej únie, a pritom by zaručilo plnohodnotnú demokratickú legitimitu opatreniam na koordinovanie hospodárskej a rozpočtovej politiky;

Krátkodobý až strednodobý horizont

66. ako prvý krok vyzýva na vytvorenie jasných, transparentných a záväzných procesných pravidiel pre interakciu medzi inštitúciami v rámci trojky a pre rozdelenie úloh a povinností v jej rámci; je pevne presvedčený, že jasné vymedzenie a rozdelenie úloh je potrebné na zvýšenie transparentnosti trojky, umožnenie jej lepšej demokratickej kontroly a zvýšenie dôveryhodnosti jej práce;

67. vyzýva na vytvorenie lepšej komunikačnej stratégie pre prebiehajúce a budúce programy finančnej pomoci; naliehavo žiada, aby sa tejto obave venovala vrcholná priorita, keďže nečinnosť v tomto smere napokon poškodí obraz Únie;

68. vyzýva na transparentné hodnotenie zadávania zákaziek externým konzultantom, nedostatku verejného obstarávania, veľmi vysokých vyplácaných poplatkov a možných stretov záujmov;

Štvrtok 13. marca 2014

Hospodársky a sociálny vplyv

69. pripomína, že pozícia Parlamentu k nariadeniu (EÚ) č. 472/2013 spočívala v zahrnutí ustanovení vyžadujúcich, aby programy makroekonomických úprav obsahovali núdzové plány pre prípad, že by sa základné scenáre predpovedí nemali splniť a pre prípad skľu spôsobeného okolnosťami mimo kontrolu členského štátu, ktorému sa pomoc poskytuje, ako sú neočakávané medzinárodné hospodárske šoky; zdôrazňuje, že takéto plány sú nutným predpokladom obozretnej tvorby politiky kvôli krehkosti a nízkej spoľahlivosti hospodárskych modelov, o ktoré sa opierajú programové predpovede, ako to možno pozorovať vo všetkých členských štátoch využívajúcich programy pomoci;

70. naliehavo žiada EÚ, aby dôsledne monitorovala finančný, fiškálny a hospodársky vývoj v členských štátoch a aby vytvorila inštitucionálne ukotvený systém pozitívnych stimulov s cieľom riadneho odmeňovania tých, ktorí v tomto smere dodržiavajú osvedčené postupy a tých, ktorí naplno dodržiavajú svoje programy úprav;

71. žiada, aby trojka posúdila súčasnú diskusiu o fiškálnych multiplikátoroch a zvažila revíziu memoránd o porozumení na základe aktuálnych empirických výsledkov;

72. žiada trojku, aby uskutočnila nové posúdenia udržateľnosti dlhu a aby naliehavo riešila potrebu znížiť záťaž verejného dlhu Grécka, ako aj výrazný odliv kapitálu z Grécka, ktorý významným spôsobom prispieva k bludnému kruhu súčasnej hospodárskej krízy v krajine; pripomína, že okrem zrážky istiny dlhopisov existuje niekoľko ďalších možností takejto reštrukturalizácie vrátane výmeny dlhopisov, predĺženia splatnosti dlhopisov a zníženia úrokov dlhopisov; je presvedčený, že by sa mali dôkladne zvážiť rozličné možnosti reštrukturalizácie dlhu;

73. trvá na tom, že sa musí zabezpečiť, aby memorándá o porozumení v prípadoch, kde to tak nie je, dodržiavali ciele Európskej únie, ako sú podpora zamestnanosti, zlepšovanie životných a pracovných podmienok tak, aby sa dosiahlo ich zosúladenie a zároveň zachovalo ich zlepšenie, ako aj primeraná sociálna ochrana, dialóg medzi vedením a zamestnancami, rozvoj ľudských zdrojov so zreteľom na permanentne vysokú zamestnanosť a boj proti vylučovaniu z trhu práce, ako je uvedené v článku 151 Zmluvy o fungovaní EÚ; podporuje obozretné predĺženie časových lehôt na fiškálne úpravy, ktoré už boli v memorándách splnené, vzhľadom na to, že obavy zo všeobecného úpadku ustúpili; vzhľadom na ďalší makroekonomický vývoj podporuje zváženie ďalších úprav;

74. vyjadruje poľutovanie nad tým, že bremeno nenesú všetci tí, ktorí konali nezodpovedne, a že ochrana držiteľov dlhopisov bola zo strany EÚ vnímaná ako nevyhnutnosť v záujme finančnej stability; žiada Radu, aby aktivovala rámec, o ktorom rozhodla v oblasti zaobchádzania so zdedenými aktívami, a to s cieľom prelomiť bludný kruh medzi štátmi a bankami a znížiť záťaž verejného dlhu v Írsku, Grécku, Portugalsku a na Cypre; naliehavo žiada Euroskupinu, aby dodržala svoj záväzok a preskúmala situáciu írskeho finančného sektora s ohľadom na ďalšie zlepšenie udržateľnosti úprav v Írsku, a so zreteľom na všetky vyššie uvedené skutočnosti naliehavo žiada Euroskupinu, aby dodržala svoj záväzok voči Írsku a riešila túto záťaž zadlženia bánk; nazdáva sa, že by sa osobitne malo zohľadniť uplatňovanie Paktu stability a rastu na príslušný zdedený dlh, keďže ten sa v Írsku vníma ako nespravodlivý a ako záťaž pre krajinu v rámci ustanovení reformovaného paktu týkajúcich sa flexibility; domnieva sa, že v dlhodobejšom horizonte by sa rozdelením nákladov malo zohľadňovať rozdelenie chránených držiteľov dlhopisov; berie na vedomie žiadosť írskych orgánov o presun podielu verejného dlhu zodpovedajúcemu nákladom na záchranu finančného sektora na EMS;

75. odporúča, aby Komisia, Euroskupina a MMF ďalej preskúmali koncepciu „podmienенých konvertibilných dlhopisov“, v prípade ktorých je výnos novo vydaného štátneho dlhu členských štátov poberajúcich pomoc viazaný na hospodársky rast;

76. pripomína, že sú potrebné opatrenia na ochranu daňových príjmov, najmä v prípade krajín zapojených do programu v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia (Gauzèsova správa), a to „opatrenia v úzkej spolupráci s Komisiou a v súčinnosti s ECB a podľa potreby aj s MMF, zamerané na posilnenie účinnosti a efektívnosti schopnosti vyberať dane a boja proti daňovým podvodom a únikom, s cieľom zvýšiť svoje fiškálne príjmy“; pripomína, že by sa mali urýchlene prijať účinné kroky na boj proti finančným podvodom a ich prevenciu v EÚ aj za jej hranicami; odporúča vykonávacie opatrenia, ktoré by prinútili všetky zúčastnené strany, aby prispievali spravodlivo k daňovým príjmom;

Štvrtok 13. marca 2014

77. žiada, aby sa uverejnilo, ako sa využili prostriedky z finančnej pomoci; zdôrazňuje že by sa malo objasniť množstvo peňažných prostriedkov, ktoré sa venovalo na financovanie deficitu, financovanie vlády a splácanie súkromným veriteľom;

78. vyzýva na účinné zapojenie sociálnych partnerov do návrhu a vykonávania programov úprav v súčasnosti aj v budúcnosti; je presvedčený, že dohody dosiahnuté sociálnymi partnermi v rámci programom by sa mali dodržiavať, pokiaľ sú zlučiteľné s programami; zdôrazňuje, že v nariadení (EÚ) č. 472/2013 sa ustanovuje, že programy pomoci budú rešpektovať vnútroštátne postupy a inštitúcie, pokiaľ ide o tvorbu miezd;

79. žiada zapojenie EIB do tvorby a vykonávania opatrení súvisiacich s investíciami s cieľom prispieť k hospodárskemu a sociálnemu oživeniu;

80. vyjadruje poľutovanie nad tým, že programy nie sú viazané Chartou základných práv Európskej únie, Európskym dohovorom o ľudských právach a Európskou sociálnou chartou vzhľadom na to, že sa neopierajú o primárne právne predpisy Únie;

81. zdôrazňuje, že európske inštitúcie musia za všetkých okolností dodržiavať právne predpisy Únie vrátane Charty základných práv Európskej únie;

82. zdôrazňuje, že úsilie o hospodársku a finančnú stabilitu v členských štátoch a v Únii ako celku nesmie ohroziť sociálnu stabilitu, európsky sociálny model alebo sociálne práva občanov EÚ, zdôrazňuje, že zapojenie sociálnych partnerov do hospodárskeho dialógu na európskej úrovni, ako je uvedené v zmluvách, musí byť súčasťou politického programu, žiada, aby bolo nevyhnutné zapájať sociálnych partnerov do navrhovania a vykonávania programov úprav v súčasnosti aj v budúcnosti;

Komisia

83. vyzýva na plné vykonávanie nariadenia (EÚ) č. 472/2013 a prevzatie plnej zodpovednosti zaňho; vyzýva Komisiu, aby začala medziinštitucionálne rokovania s Parlamentom s cieľom vymedziť spoločný postup informovania príslušného výboru Parlamentu o záveroch vyplývajúcich z monitorovania programu makroekonomických úprav ako aj pokroku dosiahnutého pri príprave návrhu programu makroekonomických úprav podľa článku 7 nariadenia (EÚ) č. 472/2013; pripomína Komisii, aby uskutočnila a zverejnila interné hodnotenia vplyvu ex post svojich odporúčaní a svojho zapojenia do trojky; žiada Komisiu, aby tieto posúdenia začlenila do kontrolnej správy podľa článku 19 nariadenia (EÚ) č. 472/2013; pripomína Rade a Komisii, že podľa článku 16 nariadenia (EÚ) č. 472/2013 členské štáty poberajúce pomoc k 30. máju 2013 od uvedeného dátumu podliehajú tomuto nariadeniu; vyzýva Radu a Komisiu, aby v súlade s článkom 265 ZFEÚ konali s cieľom usmerniť programy finančnej pomoci v jednotlivých prípadoch a prispôsobiť ich postupom a aktom uvedeným v nariadení (EÚ) č. 472/2013; vyzýva Komisiu a spolupracovníkov právnych predpisov, aby sa pri príprave a vykonávaní ďalších krokov v rámci HMÚ poučili zo skúseností trojky; a to i pri revízii nariadenia (EÚ) č. 472/2013;

84. pripomína Komisii a Rade svoju pozíciu k nariadeniu (EÚ) č. 472/2013 prijatú v pléne; predovšetkým zdôrazňuje, že v tejto pozícii uložil ustanovenia, ktoré ešte viac zvyšujú transparentnosť a spoľahlivosť rozhodovacieho procesu vedúceho k prijatiu programov makroekonomických úprav, čo umožňuje jednoznačnejší a riadne ohraničený mandát a celkovú úlohu Komisie; žiada Komisiu, aby tieto ustanovenia prehodnotila a začlenila ich do rámca v prípade budúceho návrhu na zmenu nariadenia (EÚ) č. 472/2013; z tohto hľadiska pripomína, že príprava budúcich programov pomoci bude zverená do zodpovednosti Komisie, ktorá by mala v prípade potreby žiadať poradenstvo tretích strán, akými sú ECB, MMF či iné orgány;

85. žiada, aby Komisia v súlade s nariadením (EÚ) č. 472/2013 a nad jeho rámec niesla pri pôsobení v úlohe člena mechanizmu pomoci EÚ plnú zodpovednosť; žiada, aby boli zástupcovia Komisie v tomto mechanizme pred prevzatím svojich úloh vypočutí Parlamentom; žiada, aby pravidelne podávali správy Parlamentu;

Štvrtok 13. marca 2014

86. navrhuje, aby pre každý program Komisia vytvorila tzv. pracovnú skupinu pre rast tvorenú odborníkmi okrem iného aj z členských štátov a EIB, v súčinnosti so zástupcami súkromného sektora a občianskej spoločnosti v záujme umožnenia zodpovednosti, ktorá by navrhovala možnosti podpory rastu dopĺňajúce fiškálnu konsolidáciu a štrukturálne reformy; cieľom tejto pracovnej skupiny by bolo obnoviť dôveru a teda umožniť investície; domnieva sa, že Komisia by mala čerpať zo skúseností s tzv. párovacím nástrojom pre spoluprácu medzi verejnou správou členských štátov EÚ a krajinami, ktoré sú príjemcami pomoci;

87. zastáva názor, že situácia eurozóny ako celku (vrátane účinkov presahov vyplývajúcich z vnútroštátnych politík na iné členské štáty) by sa mala lepšie zohľadňovať pri skúmaní postupu pri makroekonomickej nerovnováhe alebo keď Komisia pripravuje ročný prieskum rastu;

88. domnieva sa, že v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe by sa malo takisto jasne posúdiť akákoľvek nadmerná závislosť členského štátu od konkrétneho odvetvia činnosti;

89. žiada Komisiu, aby uskutočnila dôkladné preskúmanie poskytovania likvidity zo strany ESCB vo svetle pravidiel pre štátnu pomoc;

90. dáva Komisii pokyny, aby vo svojej úlohe „strážkyne zmlúv“ predložila do konca roka 2015 podrobnú štúdiu ekonomických a sociálnych dôsledkov programov úprav v daných štyroch krajinách, s cieľom poskytnúť presné porozumenie krátkodobého i dlhodobého dosahu programov, a tým umožniť, aby sa vyplývajúce informácie použili v budúcich opatreniach pomoci; žiada Komisiu, aby pri vypracúvaní tejto štúdie použila všetky náležité konzultačné orgány vrátane Hospodárskeho a finančného výboru, Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu a aby v plnej miere spolupracovala s Parlamentom; je presvedčený, že správa Komisie by mala tiež odrážať hodnotenie Európskej agentúry pre základné práva;

91. vyzýva Komisiu a Radu, aby zabezpečili zapojenie všetkých príslušných generálnych riaditeľstiev Komisie a ministerstiev členských štátov do diskusií a rozhodnutí týkajúcich sa memoránd o porozumení; predovšetkým zdôrazňuje úlohu, ktorú musí GR pre zamestnanosť zohrávať spolu s GR ECFIN a GR MARKT pri zabezpečovaní toho, aby bolo sociálne hľadisko hlavným hľadiskom v rokovaniach a aby sa zohľadňoval aj sociálny dosah;

Európska centrálna banka

92. žiada, aby sa pri akejkoľvek reforme rámca trojky starostlivo analyzovala úloha ECB v záujme jej zosúladenia s mandátom ECB; konkrétne žiada, aby bol ECB udelený štatút tichého pozorovateľa s transparentnou a jasne vymedzenou poradnou úlohou, pričom sa jej však neumožní, aby bola plnohodnotným partnerom v rokovaniach, a prestane sa s praxou, v rámci ktorej sa ECB podpisuje pod programové vyhlásenia;

93. žiada ECB, aby uskutočnila a zverejnila interné ex post hodnotenia vplyvu svojich odporúčaní a svojho zapojenia do trojky;

94. odporúča, aby ECB aktualizovala svoje usmernenia k núdzovej pomoci pri zvyšovaní likvidity a svoje vedľajšie rámcové nariadenia s cieľom zvýšiť transparentnosť poskytovania likvidity v členských štátoch čerpajúcich pomoc a zvýšiť právnu istotu týkajúcu sa pojmu platobnej schopnosti, ktorý používa ECB;

95. vyzýva ECB a národné centrálné banky, aby včas zverejňovali komplexné informácie o núdzovej pomoci pri zvyšovaní likvidity, a to aj pokiaľ ide o podmienky podpory ako spôsobilosť, spôsob financovania núdzovej pomoci pri zvyšovaní likvidity zo strany vnútroštátnych centrálnych bánk, právny rámec a praktické fungovanie;

MMF

96. je presvedčený, že po rokoch skúseností s tvorbou a vykonávaním finančných programov získali európske inštitúcie potrebné know-how na to, aby ich samy tvorili a vykonávali, pričom zapojenie MMF by sa prehodnotilo v rámci navrhovaných línií uvedených v tejto správe;

Štvrtok 13. marca 2014

97. žiada, aby akékoľvek budúce zapojenie MMF v eurozóne zostalo nepovinné;
98. vyzýva MMF, aby predefinoval rozsah akéhokoľvek svojho budúceho zapojenia do programov EÚ súvisiacich s pomocou, a to tak, aby v nich bol katalytickým veriteľom, ktorý krajine prijímajúcej úver a inštitúciám EÚ poskytuje minimálne financovanie a odborné znalosti a súčasne si ponecháva možnosť odstúpiť v prípade nezhody;
99. žiada Komisiu, aby v súlade s článkom 138 ZFEÚ navrhla vhodné opatrenia na zaistenie jednotného zastupovania eurozóny v medzinárodných finančných inštitúciách a konferenciách a najmä v MMF, a to s cieľom nahradiť súčasný systém zastúpenia jednotlivých členských štátov na medzinárodnej úrovni; poznamenáva, že toto si vyžaduje zmenu štatútu MMF;
100. vyzýva na uskutočňovanie konzultácií s Parlamentom o ad hoc zapojení MMF v eurozóne;

Rada a Euroskupina

101. vyzýva na opätovné posúdenie rozhodovacieho procesu Euroskupiny, aby obsahoval príslušnú demokratickú zodpovednosť na vnútroštátnej aj európskej úrovni; žiada, aby boli ustanovené európske usmernenia s cieľom zabezpečiť primeranú demokratickú kontrolu nad vykonávaním opatrení na vnútroštátnej úrovni, ktoré zohľadnia kvalitu zamestnania, sociálnej ochrany, zdravia a vzdelávania a zabezpečia prístup k sociálnym systémom pre všetkých; navrhuje, aby funkcia stáleho predsedu Euroskupiny predstavovala zodpovednosť na plný úväzok; navrhuje, aby bol predsedom jeden z podpredsedov Komisie, ktorý sa bude zodpovedať Parlamentu; žiada, aby sa v krátkodobom horizonte nadviazal pravidelný dialóg medzi trojkou a Parlamentom;
102. vyzýva Euroskupinu, Radu a Európsku radu, aby za činnosť trojky niesli plnú zodpovednosť; má záujem najmä na zlepšení zodpovednosti za rozhodnutia Euroskupiny v oblasti finančnej pomoci, keďže ministri financií majú konečnú politickú zodpovednosť za programy makroekonomických úprav a ich realizáciu, pričom sa však za konkrétne rozhodnutia často priamo nezodpovedajú ani svojmu národnému parlamentu, ani Európskemu parlamentu; domnieva sa, že pred poskytnutím finančnej pomoci by Parlament mal vypočítať predsedu Euroskupiny a národné parlamenty EÚ by mali vypočítať svojich ministrov financií; zdôrazňuje, že predseda Euroskupiny a ministri financií by mali mať povinnosť pravidelne podávať správy Európskemu parlamentu a národným parlamentom;
103. naliehavo žiada všetky členské štáty, aby zvýšili svoju vnútroštátnu zodpovednosť v rámci pôsobenia a rozhodnutí európskeho semestra a aby vykonali všetky opatrenia a reformy, s ktorými súhlasili v kontexte odporúčaní pre jednotlivé krajiny; pripomína, že Komisia zistila významný pokrok v porovnaní s predchádzajúcim rokom len v 15 % zo zhruba 400 odporúčaní pre jednotlivé krajiny;

EMS

104. zdôrazňuje, že s postupným ukončovaním činnosti trojky bude musieť kontrolu nad prebiehajúcimi reformami prevziať niektorá inštitúcia;
105. zdôrazňuje, že zriadenie ENFS a EMS mimo inštitúcií Únie predstavuje krok späť vo vývoji Únie, a to najmä na úkor Európskeho parlamentu, Dvora audítorov a Súdneho dvora;
106. žiada, aby bol EMS začlenený do právneho rámca Únie a aby sa rozvíjal na mechanizmus vychádzajúci zo Spoločenstva, ako sa ustanovuje v Zmluve o ustanovení EMS; žiada, aby sa musel zodpovedať Európskemu parlamentu a Európskej rade, a to i pokiaľ ide o rozhodnutia o udelení pomoci, ako aj o rozhodnutia o udelení nových úverových tranží; uznáva, že ak členské štáty do EMS priamo prispievajú zo svojho štátneho rozpočtu, mali by aj schvaľovať finančnú pomoc; žiada, aby sa EMS ďalej rozvíjal a bol vybavený primeranými kapacitami na poskytovanie a čerpanie úverov a aby sa nastolil dialóg medzi radou EMS a európskymi sociálnymi partnermi a aby bol EMS začlenený do rozpočtu EÚ; žiada členov EMS, aby sa dovedy, kým sa vyššie uvedené neuskutoční, krátkodobo zdržali požiadavky na jednotný rozhodovanie s cieľom umožniť, aby sa bežné rozhodnutia prijímali na základe kvalifikovanej väčšiny, a nie jednotného rozhodovania a aby sa umožnilo poskytovanie preventívnej pomoci;

Štvrtok 13. marca 2014

107. žiada Radu a Euroskupinu, aby rešpektovali záväzok predsedu Európskej rady dohodnúť medziinštitucionálnu dohodu s Európskym parlamentom v záujme vytvorenia vhodného dočasného mechanizmu zvyšovania spoľahlivosti ESM; v tejto súvislosti tiež žiada väčšiu transparentnosť v postupoch Rady guvernérov EMS;

108. zdôrazňuje, že judikatúra Súdneho dvora vo veci Pringle otvára možnosť včleniť ESM do rámca Spoločenstva bez zmeny zmluvy na základe článku 352 ZFEÚ; vyzýva preto Komisiu, aby do konca roka 2014 predložila na tento účel legislatívny návrh;

Strednodobý až dlhodobý horizont

109. žiada, aby sa memorandá začlenili do rámca právnych predpisov Spoločenstva, a tak sa podporila dôveryhodná a udržateľná konsolidačná stratégia, čo by tiež slúžilo cieľom stratégie rastu Únie a deklarovaných cieľov v oblasti sociálnej súdržnosti a zamestnanosti; odporúča, aby sa v záujme toho, aby programy pomoci získali náležitú demokratickú legitimitu, o rokovacích mandátoch hlasovalo v Európskom parlamente, pričom Parlament by mal byť konzultovaný o výsledných memorandách o porozumení;

110. opakovane zdôrazňuje svoju výzvu, aby sa rozhodnutia spojené s posilnením HMÚ prijímali na základe Zmluvy o Európskej únii; zastáva názor, že každý odklon od metódy Spoločenstva a zvýšené využívanie medzivládnych dohôd (akými sú zmluvné dohody) by rozdelilo a oslabilo Úniu spolu s eurozónou a spochybnilo ich dôveryhodnosť; je si vedomý toho, že plné dodržiavanie metódy Spoločenstva v ďalších reformách mechanizmu pomoci Únie by si mohlo vyžadovať zmenu zmluvy, a zdôrazňuje, že akákoľvek podobná zmena musí zahŕňať Parlament a musí byť predmetom konventu;

111. zastáva názor, že by sa mala preskúmať možnosť zmeny zmluvy, ktorou by sa umožnilo rozšírenie rozsahu pôsobnosti súčasného článku 143 ZFEÚ na všetky členské štáty namiesto toho, aby sa obmedzoval na členské štáty, ktorých menou nie je euro;

112. vyzýva na vytvorenie európskeho menového fondu (EMF) na základe práva Únie, ktorý by podliehal metóde Spoločenstva; nazdáva sa, že takýto EMF by mal kombinovať finančné prostriedky EMS zamerané na podporu krajín s ťažkosťami v oblasti platobnej bilancie alebo čeliacich platobnej neschopnosti štátu s prostriedkami a skúsenosťami, ktoré Komisia získala v tejto oblasti za posledných pár rokov; pripomína, že takýto rámec by bránil možným stretom záujmov, ktoré sú neodmysliteľne spojené s úlohou Komisie ako zástupcu Euroskupiny a jej všeobecnejšej úlohe tzv. strážcu zmlúv; nazdáva sa, že EMF by mal podliehať najvyšším demokratickým normám zodpovednosti a legitimacy; nazdáva sa, že takýto rámec by zabezpečil transparentnosť rozhodovacieho procesu a že všetky zúčastnené inštitúcie by museli zodpovedať a ručiť za svoje konanie;

113. zastáva názor, že revízia zmluvy bude nutná na plnohodnotné ukotvenie rámca EÚ v oblasti predchádzania krízam a ich riešenia do právne rozumných a hospodársky udržateľných základov;

114. zastáva názor, že by sa mala preskúmať možnosť vytvorenia mechanizmu s jasnými procesnými krokmi pre krajiny, ktorým hrozí platobná neschopnosť, na základe pravidiel tzv. šesťzložkového balíka a tzv. dvojzložkového balíka; v tejto súvislosti povzbudzuje MMF a vyzýva Komisiu a Radu, aby dosiahli spoločné stanovisko s MMF v záujme obnovenia diskusie o medzinárodnom mechanizme reštrukturalizácie štátneho dlhu s cieľom zaujať v tejto oblasti spravodlivý a udržateľný mnohostranný prístup;

115. zhŕňa svoje odporúčania tak, že príslušné úlohy a povinnosti každého účastníka v trojke by sa mali objasniť takto:

- a) Európsky menový fond, ktorý by spájal finančné prostriedky EMS a ľudské zdroje, ktoré Komisia nadobudla za posledných pár rokov, by prevzal úlohu Komisie, čím by sa jej umožnilo konať v súlade s článkom 17 ZFEÚ, a najmä konať ako „strážkyňa zmlúv“;
- b) ECB by sa zúčastnila na rokovacom procese ako tichý pozorovateľ, aby sa jej tak umožnilo vyjadrovať silné obavy vo svojej úlohe poradcu Komisii a neskôr v prípade potreby aj Európskemu menovému fondu;
- c) MMF, ak by jeho zapojenie bolo naozaj nevyhnutné, by bol okrajovým veriteľom a v prípade nesúhlasu by tak mohol program opustiť;

Štvrtok 13. marca 2014

116. nazdáva sa, že by sa malo nadviazať na prácu, ktorá sa začala touto správou; vyzýva ďalší Parlament, aby pokračoval v práci tejto správy a budoval na jej hlavných zisteniach a ďalej pokračoval v prieskume;

o

o o

117. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskej rade, Rade, Euroskupine, Komisii, Európskej centrálnej banke a MMF.
